

VADELİ İŞLEM VE OPSİYON SÖZLEŞMELERİNE İLİŞKİN RİSK BİLDİRİM FORMU

TANIMLAR

Borsa: Borsa İstanbul Anonim Şirketi'ni,

Yatırım Kuruluşu: Borsa üyesi olan ve Sermaye Piyasası Kurulu'ndan yetki belgesi almış olan Yatırım Kuruluşu'nu,

Piyasa: Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli işlem ve Opsiyon Piyasası Sözleşmeleri'nin işlem gördüğü piyasaları,

Vadeli İşlem Sözleşmesi: Belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve döviz alma veya satma yükümlülüğü veren sözleşmeyi,

Opsiyon Sözleşmesi: Opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve döviz alma veya satma hakkı veren, satan tarafı ise yükümlü kılan sözleşmeyi,

Uzun Pozisyon (Vadeli İşlem Sözleşmelerinde): Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Uzun Pozisyon (Opsiyon Sözleşmelerinde):

i. Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını,

ii. Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını,

Kısa Pozisyon (Vadeli İşlem Sözleşmelerinde):

Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Kısa Pozisyon (Opsiyon Sözleşmelerinde):

i. Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

ii. Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Ters İşlem - Pozisyon Kapatma: Aynı özelliklere sahip sözleşme bazında olmak kaydıyla, söz konusu sözleşmenin işlem gördüğü piyasadaki son işlem gününe kadar uzun pozisyon karşısında kısa pozisyon, kısa pozisyon karşısında ise uzun pozisyon alınarak pozisyonun tasfiyesini,

Opsiyon Primi: Opsiyon sözleşmesini alan tarafın, opsiyon sözleşmesini satan tarafa, sözleşmede yer alan haklar karşılığında ödemekle yükümlü olduğu primi,

Kullanım Fiyatı: Opsiyon sözleşmelerinde, sözleşmeye konu olan varlığın alım veya satım hakkının vade süresince veya vade sonunda kullanılabileceği fiyatı,

Uzlaşma Fiyatı: Gün sonlarında hesapların güncelleştirilmesinde kullanılmak üzere sözleşme türü bazında borsa kuralları uyarınca hesaplanan fiyatı,

Pozisyon Limitleri: Her bir sözleşme, hesap ve/veya borsa üyesi bazında, tüm teslimat vadelerinde toplam olarak veya aynı sözleşme türü bazında çeşitli teslimat vadelerinde ara toplam olarak sahip olunabilecek azami pozisyonu,

Başlangıç Teminatı: Pozisyon açılırken yatırılması zorunlu olan tutarı,

Süрдürme Teminatı: Piyasadaki günlük fiyat hareketleri karşısında güncelleştirilen teminat tutarlarının koruması gereken alt sınırı,

Takasbank veya Merkezi Karşı Taraf: Kurul tarafından Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak Merkezi Karşı Taraf olarak belirlenen alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı alıcı rolünü üstlenerek takasın tamamlanmasını taahhüt eden İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'yi veya Kurul tarafından başka bir kuruluşun veya başka piyasalar için başka kuruluşların Merkezi Karşı Taraf olarak belirlenmesi durumunda bu kuruluşları ifade etmektedir.

ÖNEMLİ AÇIKLAMA

Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası nezdinde yapacağınız alım-satım işlemleri sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nda işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir.

Bu amaçla ilgili sermaye piyasası düzenlemelerinde öngörüldüğü üzere bu işlemlere ilişkin “Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerine İlişkin Risk Bildirim Formu”nda yer alan aşağıdaki hususları anlamanız gerekmektedir.

UYARI

Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak Sermaye Piyasası Kurulu’nun iznine tabidir. Bu nedenle, işlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun sermaye piyasası işlemlerine ilişkin yetkisinin olup olmadığını kontrol ediniz. Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası konusunda yetkili olan banka ve sermaye piyasası Yatırım Kuruluşlarını www.spk.gov.tr, www.borsaistanbul.com veya www.tsbp.org.tr internet sitelerinden öğrenebilirsiniz.

RISK BİLDİRİMİ

İşlem yapacağınız Yatırım Kuruluşu ile vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi alım satım aracılığına ilişkin olarak imzalanacak “Çerçeve Sözleşmesi”nde belirtilen hususlara ek olarak, aşağıdaki hususları anlamanız çok önemlidir.

1. Yatırım Kuruluşu nezdinde açtıracağınız hesap ve bu hesap üzerinden Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası’nda gerçekleştirilecek tüm işlemler için Sermaye Piyasası Kurulu, Borsa ve Takas Merkezi tarafından çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümleri uygulanacaktır.
2. “Vadeli İşlem Sözleşmesi ve Opsiyon Sözleşmesi” alım satım işlemleri çeşitli oranlarda risklere tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda Yatırım Kuruluşu’na yatırdığınız teminatın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız toplam teminatınızı dahi aşabilecektir.
3. Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası’nda pozisyon almak üzere Yatırım Kuruluşu nezdinde açtıracağınız ve teminat yatıracağınız hesabınızdan piyasada alım-satım işleminde bulunacağınız her vadeli işlem (futures) sözleşmesi için en az borsanın belirlediği tutarda bir başlangıç teminatı yatırılması gerekmektedir.
4. Yatırım Kuruluşu tarafından yapılacak teminat tamamlama çağrılarını istenen süre içinde ve şekilde yerine getirilmesi, aksi takdirde hiçbir ihbara gerek duymadan pozisyonun piyasa değerinden, özen borcu çerçevesinde zararına da olsa kapatılmasına razı olunması gerekmektedir.
5. Borsa Yönetim Kurulu, mevzuatta yer alan belli koşulların varlığı halinde, “Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri”nin vade bitim tarihlerini belirlemeye veya belirlenmiş olan vade bitim tarihlerini değiştirmeye ve pozisyonları tasfiye etmeye yetkilidir.
6. Bir opsiyon sözleşmesi alırsanız, opsiyonu kullanmadığınız takdirde riskinizi, opsiyon primi ve buna ek olarak ödeyeceğiniz komisyon ve diğer muamele ücreti ile sınırlamanız mümkündür.
7. Bir opsiyon satarsanız, görece küçük ters bir piyasa hareketinde, opsiyon satmakla elde ettiğiniz prim ödemesini aşabilecek sınırsız potansiyel kayıp riskini üstlenirsiniz. Opsiyonu yerine getirmeniz istendiğinde, bunun üzerinde herhangi bir kontrol yetkiniz yoktur. Dolayısıyla, sadece yüksek sermayeye sahip deneyimli kişiler opsiyon satmaya teşebbüs etmelidirler.
8. Opsiyonların birçok çeşiti vardır ve kendinizi bir taahhüt altına sokmadan önce, Yatırım Kuruluşumuzla yatırım ihtiyaçlarınız ve bu tip sözleşmelere taraf olmanın içerdiği riskler konusunda fikir alışverişinde bulunmalısınız.
9. Borsa Yönetim Kurulu, piyasada işlem gören “Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri”nin tümünde veya bir kısmında piyasa yapıcılık uygulamasını başlatabilir. Piyasa yapıcıları, sorumlu oldukları her sözleşme için, yönetim kurulunca belirlenen yetki ve esaslar çerçevesinde, alım ve satım emirleri veren ve bu emirler doğrultusunda işlem gerçekleştirip piyasaya likidite sağlayan kurumlardır.
10. Piyasanın sıkışık, likiditenin oldukça düşük olduğu, maksimum fiyat hareketinin gerçekleştiği bir ortamda, sistemde piyasa yapıcılığı mevcut ise; piyasa yapıcılarının en geniş banttan kotasyon verdikleri piyasa şartlarında, riski sınırlama imkânı veren “şarta bağlı emirler” ile “strateji emirleri” de dahil olmak üzere Yatırım Kuruluşu vasıtasıyla piyasaya iletilmesi istenilen emrin gerçekleşmeme ihtimali dikkate alınmalıdır.

11. Vadeli işlem sözleşmesinde “spread” (fark veya yayılma) pozisyonu almak normal şartlarda daha az risklidir. Ancak olağanüstü piyasa şartlarında yayılma pozisyonu vadeli işlemler piyasasında doğrudan uzun veya kısa pozisyon almaktan her zaman daha az riskli olmayabilir.
12. Kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük teminatla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.
13. Borsa tarafından, hesap ve firma bazında belirlenen pozisyon limitine ulaşıldığı takdirde pozisyonunuzu kapatmak dışında vereceğiniz emirler piyasada gerçekleşmeyebilecektir.
14. Piyasadaki fiyat hareketleri, almış olduğunuz pozisyon aleyhine geliştiğinde hesabınız borsa tarafından “riskli” hesap olarak belirlenebilir. Bu durumda borsaya pasif emir girişi yapılamayabilir.
15. Yatırım Kuruluşu’nun, Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası’nda yapacağınız işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır.
16. Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri’nin alım satımına ilişkin olarak Yatırım Kuruluşu’nun yetkili personeline yapılacak teknik ve temel analizden kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmeme olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.
17. Yabancı para cinsinden menkul kıymetlerde, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğunu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım-satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği ve teslimat öngörülen sözleşmelerde fiziksel varlığın teslim edilmeme riskine de maruz kalınabileceği bilinmelidir.
18. Piyasa risk yönetimi Takasbank tarafından yapılır. Piyasada gerçekleştirilen işlemler için portföy bazında teminatlandırma yöntemi uygulanır. Takasbank, takas mevzuatı hükümleri çerçevesinde piyasada gerçekleştirilen işlemlerde merkezi karşı taraftır. Vadeli İşlem Sözleşmeleri’nin vade sonu fiziki teslimat ile opsiyon kullanım, kullanım eşleme ve vade sonu kullanım esaslarına ilişkin olarak takas mevzuatı hükümleri uygulanır.
19. İşlemlerimize başlamadan önce, Yatırım Kuruluşu’nuzdan yükümlü olacağınız bütün komisyon ve diğer muamele ücretleri konusunda teyit almalısınız. Eğer ücretler parasal olarak ifade edilmemişse, (sözleşme fiyatının belli bir yüzdesi dışında) ücretlerin parasal olarak size nasıl yansıtılacağı ile ilgili anlaşılır örnekler içeren yazılı bir açıklama talep etmelisiniz. Komisyonun belli bir yüzde olarak tahsil edileceği durumlarda, sizin yatırdığınız paranın değil de, sözleşme değerinin belli bir yüzdesi olarak tahsil edileceği şeklinde anlaşmaya varmalısınız.

İşbu “Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerine İlişkin Risk Bildirim Formu”, Yatırımcıyı genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri’nin alım-satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla tasarruflarınızı bu tip yatırımlara yönlendirmeden önce dikkatli bir şekilde araştırma yapmalısınız.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerine İlişkin Risk Bildirim Formu’ndaki tüm hususları sözleşmeyi imzalamadan önce okuyup, anladığımı; işbu esasların uygulanması sırasında Yatırım Kuruluşu’nu kusuru veya ihmali nedeniyle doğabilecek zararlarımı talep ve dava haklarım saklı kalmak kaydıyla özgür iradem sonucu bu “Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerine İlişkin Risk Bildirim Formu”nu onayladığımı ve Formun bir örneğini aldığımı kabul ve beyan ederim.